

POEMA BELTZAREN ARBOLA

Ugiñak ondar tristean
ahantzi duten txirla baiño tristeago.
Ez dakit nun dudan galdu
fede gozo aren gozoa,
ez dakit nun dudan galdu.

Ai, umetako fedearen
sinismen bigun aren misterioa...

Jaurtitzen zaitudan fede,
amagandiko arnas triste,
adio betiko.
Zurekin bizi naiz triste,
areago menturaz zu gabe!
Adio betiko, fede adiskide.

Eriotzaren arbola gorria.

1

Sortu zen gaua nire baitan
aoan kabitu ala,
beltzaren zapore lodia
sentitzen nuala.
Begira nazazu, aita!
Oi gauplean kanposantua,
piñu melarren gosea
ta zero-min santua,
gaupe kanposantuan.

Ikusazu mortuan dizdiraz
leoi akabatuaren
ezur igar eta gorria.
Oi, gauaren andia...

Ontasunezko bulzu argitsu biguna
begietatik jausten zitzaizuna,
erre itzali da.

Oro lanbro
zugan goizero jaiotzen
itsasoaren —asmatu nuen—
ames urdin luzea,
oro lanbro ta negar illunen.
(Illargiaren adu gardena
potxingoetan usteltzen.)

.....

Bizitzaren mendietan,
arkaitz ta arroketan,
zorionaren itur-begia
nekien, oraindik
ume ta on nintzanetan

Orain, gau oskarbietan,
igelak eta nik
dugu bakarrik maitatzen!
iturri turbustua.

2

Utz nazazute il nadinean
eskuak zabalik, pakean...
Begi zorrotzak zabalik, zerura begira
Bide luzean ilgo naiz: bide luzean...

Osto artean
illargi emea darienean
—maitaleen ordu betean,

azkengabea—
edo goizean oartzeke
—bizitza jaiotzean—
edo ta noiznai, il nadinean
utz nazazute eskuak zabal-zabal,
bide bazterrean.
Kale bazter farol ondoan
otzak ebakirik
iltzen den eskale antzo.

Neguaren otza
eskuak zabalik ta billosik biotza.

Ilgo naiz.
Bai, ilgo zerate
nola il zen.
Aita, maiatzeko arrats busti batetik
agur betiko baten magal illunean
galdurik,
nik ahantzi amesen billa joanik,
il zen sekulako,
zer dakit nik
zeinek edo nola edo zergatik,
Il zen sekulako.

Zu ere il zaitezenean
nire gaurko bidetik zatozenean,
ez ikutu nire gorputz morea
zerurantz begiralea.
Entzuidazu barnean
—sasipeko iturri
ara-andik etorri—
eriotzaren poema beltza
tantonka ixilki.

Zein ordu da, zein ordu?

Joan ezkeroz, Jainkoa
itzuli ez denekoa.
Ta ausaz agonia.

Zein ordu da?...

Itsasoaren ondoan
geldi itsasbelarrak
lo berde itoan.
Ez da Jainkorikan.

4

Utzi zabalik eskuen
zabaldura,
nire gogoan geldiro
ernetzen tristura
belarren modura.

Udazken arrats odoldu ezti
entzuidazu biotza,
pago ostoen osto naiz
orbel erorietan lotsati.
Zerraldo, eskuak zabalik,
estrata zaharrean
biotza urturik
betiko loan jausirik.
Ordua bezala,
tantonka, tantonka,
aundizki ta geldi
ordua torretik,
bezala aletzen naiz
eriotzaren azpitik.

Orduaren burnia, bai,
orduaren burnia,
ta orduzko bizitza
ezin eutsia.

Zein ordu da, Jauna?...

(Negar lurruna dari
ta deusez intziri
atzerri negar batek
ixilki...)

Ordua,
zergatik ordua
gizonok iltzeko,
zein ordu, ba, Jauna?

Baso estua zear
neure esperantzaren bizkar
betirauna eguzki
irten naiz etxetik
Jainkoaren billa,
atera naiz zangar,
zangar eta ausarti
eskuan ezpata
Jainko eiztari.

Otoitz zegien basoak,
ta aizetxoa,
salmu kantari zegoen
adarretan igoa.

Illargi andi,
gaua zabal, bare, geldi.
Ni Jainko deika,
basoetan, larri.

Deietan joan zait
neukan fedearen
azken izpi.

Azken deia, ikarati,
laborriz lotu zitzaien
ostoei,
(dardarka mingarri)
txoriño iltzearraren
biotz gaixo iduri.

Aizearen arnasa galduak,
lanbro xehearen tristurak
ninduten ferekatu bidean.
Gaixo billatzaille!,
pentsatu zuten menturaz,
izarrak, uretan penatuaz.

Eldu ziren udazken euriteak,
arima usteldu didatenak
—arima aragia,
abolutu ta bizitza irritsak
amorruz eutsia.

Iges zegiten aizeak,
ta otsoak.
Ta edur malutak etorri ziren
otxan, apal, guri,
zeruaren azpitik,
txiki ta goxoak,
—Jainkoaren malkoak—.

Aldare zurian
aingeru sail zuriagoak
adoratu ninduen
belaunbikaturik
ta eskuotan
gurutze gorri bat jarri.

.....
iragan ziren otsoak
aingeruak itzali.

Bizitzaren arbola beltza.

1

Goian izarrak bizitza zuri,
aztoreak mendian arkaitzezko
Gizonak, aldiz, munduan
bizitza gizonezko.

Ain da gizona gizon...

2

Egia!
Zer ote dugu Egia
ta aren argia?

Bein urbildu gintzaizkion
Egiaren zokoari,
leize illun ta beltzari.
An behean omen dago
Egiaren presondegia.
Beltzeriaz izurrituak
giñan geldi.

Kristo, nire Jesukristo,
gaitz sendaezin au
ahaztu diguzuna:
Pilato-ren galderari,
gizadi larriaren
itaun eriozko gartsuari
zenion erantzun
burua makurtuaz tristeki.
Jardespen zail, jardespen izkutu
zenigun jardetsi.

3

Eguzki galda errean

bare zikiña etzana dago
infernurako bidean.

Bidean jaio zuten gaixoa
(ez nondiko ta ez norako)
ez baida berez jaioa.

.....

Gure aintzinakoek
ez digute erakutsia
Jaungoikoaren aurpegia.
Gure barnean
axanparen maillu burnia
dugunean kolpeka
jaso ditugu begiak
ta gogoaren antsia
Jainkoaren begira.

Itzala dugu ikusi,
aizearen uginetan balantzaka,
Jainkoaren itzala,
ta menturaz Aren sorbalda
gure saminen itsasoan
ugin artean igesi...

Gu guztion deia,
kaio nekatu,
itsasoa gaindi dabil
oinak nun jarri ezinik,
otoitz madarikatu.

4

Ez du jaten illargirik
zapoak potzuan,
dagoenean kantari
gau barruan.

Joseba A. Otaegi